

POVEZOVANJE FOLKLORNIH PRIREDITEV

MOJCA MEŽIK

V prejšnjih *Folklornikih* je bilo že kar nekaj napisanega o pripravah folklornih srečanj (o tem sta pisali Branka Moškon v *Folklorniku* 2008 in Simona Rožman Strnad v *Folklorniku* 2010), različnih folklornih nastopov pa tudi o tem, kakšno vlogo imamo na teh prireditvah kot prireditelji, gostje ali nastopajoči (Saša Meglič je pisala o tem v *Folklorniku* 2010). Prav slednji morajo poskrbeti, da bo prireditev dobro pripravljena, da bo zanimiva nepoznavalcem naše dejavnosti in ustrezna strokovnim načelom poustvarjanja plesnega in z njim povezanega izročila.

Sama sem v 13-letnem spremljanju folklornih dogodkov in njihovih soustvarjanj sodelovala na številnih nastopih tako v vlogi folklornice kot v vlogi povezovalke omenjenih prireditev, saj sem že vrsto let članica Folklornega društva Kres in soustvarjalka

Mojca Mežik. (Foto: Primož Jurak, *Slofolk*, Novo mesto, 24. 4. 2009.)

mednarodnega festivala *SloFolk*. Prav zaradi številnih izkušenj z vodenjem in povezovanjem prireditev na folklornem področju sem se namenila, da zapišem nekaj misli, ki se mi porajajo skorajda vsakokrat ob pripravah na povezovanje prireditev in podobnem delu.

KDO NAJ PROGRAM POVEZUJE?

Zagotovo je dobrodošlo, da povezovalac/napovedovalec prireditve dobro pozna folklorno dejavnost in/ali je celo folklornik. Povezovalac mora biti sposoben govorec. Program lahko povezuje v narečju (če to zahteva scenarij prireditve), a treba je paziti, da je govorec v javnosti večš narečnega govora, saj nikoli ni dobro, če je govorica povezovalca neka mešanica med knjižnim in narečnim jezikom ali celo mešanica več narečij. Dober narečni govorec namreč ni vsak, ki neko narečje govori, narečje mora znati prenesti na oder in ga predstaviti dovolj jasno in glasno, da ga bo večina gledalcev razumela, ter zanimivo, a ne banalno hkrati. Če povezovalac narečnega govora ni večš, naj raje uporablja pogovorno obliko slovenskega jezika in se tako trudi približati zbornemu jeziku. Pozorni moramo biti na naglaševanje in pravilno izgovarjavo plesov, plesnih figur ipd. Prav tako mora povezovalac preveriti imena in priimke vabljenih gostov oziroma tistih, ki jih javno predstavi oziroma pozdravi.

OBLEKA

Vsekakor je posameznik na odru bolj izpostavljen kot celotna skupina, zato mora voditelj poskrbeti za ustrezen videz. Možnosti sta dve. Obleče lahko svojo obleko, za katero presodi, da ustreza priložnosti in odru, ali pa je oblečen v folklorni kostum. Tu je treba poudariti, da je ustrezna kostumska podoba prav tako pomembna pri povezovalcu prireditve kot pri plesalcih, pevcih ... Kostum naj bo primeren dogodku, oblačila prave velikosti z vsemi dodatki, ki sodijo zraven (pokrivala, nakit ...). Pričeska naj bo urejena, pri ženskah lasje speti v figo, spleteni v kito oziroma naj bo glava pokrita s pečo, ruto ipd. Nepopolni folklorni kostum oziroma kakšna od narodno-zabavnih različic »narodnih noš« kakovostno raven prireditve nedvomno poslabša in ji doda priokus cenenosti, ki jo sicer res bolj kot drugi opazijo poznavalci folklorne dejavnosti, a pomembno se je zavedati, da je povezovalac na odru tudi v vlogi tistega, ki občinstvo vzgaja. Paziti moramo na ustrezno ličenje, saj je povezovalac na odru navadno močnejše osvetljen kot drugi nastopajoči. Uporabi naj predvsem puder, saj se s tem izogne neprijetnemu bleščanju polti, ostala ličila naj uporabi manj intenzivno.

BESEDILO

Besedilo prireditve lahko pripravi scenarist dogodka – ta ga mora seveda pripraviti nekaj dni pred dogodkom in ga poslati povezovalcu. S tem se izognemo morebitnim neprijetnostim, ki vodijo v reševanje vsebinskih in organizacijskih vprašanj tik pred prireditvijo. Povezovalcu je zagotovo lažje, če besedilo pripravi sam, saj ga potem na odru tudi lažje in bolje predstavi. Seveda pa mora poznati folklorno dejavnost in dobiti podatke o odrskih postavitvah, ki bodo na prireditvi predstavljene.

Metka Knific in Robi Svetina, povezovalca 2. dela državnega srečanja odraslih folklornih skupin v letu 2010. (Foto: Janez Eržen, Maribor, 9. 10. 2010.)

TEHNIČNE PODROBNOSTI

Povezovalac je lahko ves čas predstave na odru in na določenem mestu predstavlja lik iz časa, ki ga poustvarja s svojo kostumsko podobo. V času napovedi novega programa ga je treba le posebej osvetliti. Lahko pa po posameznih predstavljenih odrskih

postavitvah prihaja na oder in po prebranem/povedanem odide z njega. Tedaj se, če ni dovolj prostora v zakulisju oziroma oder onemogoča prihod z več strani, nekoliko podaljša čas prireditve, saj odhod z odra ovira folklornike, ki prihajajo na oder.

Mikrofon je dobrodošel predvsem v velikih dvoranah (športne dvorane, veliki kulturni centri). Lahko je stoječ, pri čemer moramo paziti, da je postavljen na mestu, kjer ne moti folklornikov med plesom in da je ta prostor mogoče primerno osvetliti. Lahko pa uporabimo mikrofon, ki ga imamo pripetega na oblačilu (v tem primeru moramo paziti na šumenje oblačil, npr. rute) ali pa ga imamo ves čas na glavi. Slednja različica je najbolj primerna za govorce, vendar lahko močno popači njegovo kostumsko podobo. Po navadi je potreben še poseben stoječ mikrofon pri morebitnih pozdravih in govorih gostov.

ZA KONEC

Prav je, da se na koncu prireditve organizator zahvali vodjem skupin, ki so nastopile, in jim preda simbolična darila. Prav tako je prav, da se s simboličnim darilcem (rožo, manjšim šopkom) zahvalimo povezovalcu. To je pogosto edina zahvala, ki si jo folklorna društva lahko privoščijo. Plačilo povezovalcu je lahko tudi simbolična nagrada (brezplačna vstopnica), če smo finančno omejeni.

Iz lastnih izkušenj vem, da sta polna dvorana in aplavz na koncu prireditve največje plačilo, ki ga lahko nastopajoči dobi.

Jaka Birkelbach, povezovalac regijskega srečanja otroških folklornih skupin, ki je potekalo v Semiču. (Foto: Janez Eržen, 12. 5. 2011.)

Maja Ratej, povezovalka programa regijskega srečanja otroških folklornih skupin, ki je potekalo v Rogaske Slatini. (Foto: Janez Eržen, 21. 4. 2011.)

Nina Gajšek. (Foto: Janez Eržen, Blagovna, 13. 5. 2011.)

Nadja Zobec, povezovalka regijskega srečanja otroških folklornih skupin. (Foto: Janez Eržen, Ribnica, 5. 5. 2011.)

Člani mladinske folklorne skupine na regijskem srečanju odraslih folklornih skupin v Blagovni, vključeni v zanimivo povezovanje. (Foto: Janez Eržen, Blagovna, 13. 5. 2011.)